

REVISTA MUSICAL CATALANA

Crítica

El Blancafort simfonicocoral

Redacció on 13 juliol, 2016 / 0 comments

© Antoni Bofill

CICLE CORAL ORFEÓ CATALÀ. Orfeó Català, Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya. Dir.: Antoni Ros Marbà. Obres de Blancafort i Txaikovski. **PALAU DE LA MÚSICA. 7 DE JULIOL DE 2016.**

Per Mònica Pagès i Santacana

El 7 de juliol va ser una nova data històrica pel que fa al patrimoni musical català, amb la segona audició de l'obra *Solemne Cantata Virgo Maria* de Manuel Blancafort, sis estampes vocals simfòniques –tal com va la subtítular el mateix autor– que ofereixen quaranta-cinc minuts de música. Gràcies a la tenacitat del mestre Antoni Ros Marbà i dels nombrosos descendents d'aquest compositor, que van crear ja fa més de deu anys la Fundació Manuel Blancafort, el Palau de la Música Catalana va tornar a acollir al seu escenari aquesta gran obra, que havia guanyat el primer Premi Orfeó Català el 1963 i que no s'havia tornat a sentir des de la seva estrena, el març de 1968, dirigida per Lluís Maria Millet. En aquesta ocasió formava part de la temporada del Cicle Coral Orfeó Català i comptava amb la participació de l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya, l'Orfeó Català i el Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, sota la direcció de Josep Vila i Casañas, el qual va participar també com a cantaire en la seva última actuació com a director titular de les dues formacions.

En aquest país nostre, on hem fet de la reivindicació nacional la nostra identitat, vivim en una gran contradicció en el camp de la cultura, sobretot en l'àmbit de la música, en què l'obra dels compositors catalans està relegada a un segon pla, a un pla marginal del qual només pot sobresortir molt de tant en tant per la devoció que hagi pogut produir en els seus descendents o com a projecte personal d'algun músic que, de les partitures oblidades, en fa bandera i aconsegueix fer-se un forat a l'escàs circuit musical que també tenen els nostres intèrprets. Aquesta situació penosa produeix síncopes molt pronunciades en l'audició d'obres com aquesta *Cantata a la Verge Maria* de Manuel Blancafort.

© Antoni Bofill

Es tracta d'una obra que segueix els pressupòsits de l'estil dels grans simfonistes francesos que van influir Blancafort, com Ravel i especialment Poulenc o Honegger. Una influència que va provocar en Blancafort un gran retaule sonor fet de contrastos rítmics i tímbrics, amb accents pianíssims o fortíssims del cor sobre una massa orquestral que fluctuava amb l'expressivitat del text en llatí que explica els sis episodis de la vida de la Verge Maria: "Immaculata", "Anuntiatione", "Nativitate", "Aegyptum", "Calvarium" i "Assumptione". Cadascuna apareix com una peça única que elabora una atmosfera diversa en el conjunt, des de l'intimisme de la primera i de l'Anunciació, fins a l'exultació de la Nativitat o l'expressionisme molt descriptiu sobre Egipte. El mestre Ros Marbà les va recórrer amb tempo solemne, pausat, sense precipitacions, esperonant amb totes les seves forces la plantilla orquestral mastodòntica de l'OBC, que va interpretar en tot moment les pàgines d'aquesta extensa partitura amb un pes bíblic. Les opinions i reaccions del públic poden ser molt diverses davant del descobriment insòlit d'aquesta obra, que va arrencar aplaudiments entusiastes després de la Nativitat i alguns comentaris perplexos en la pausa per la seva magnificència, que juga amb moltes ressonàncies del segle XX i en la qual costa reconèixer la ironia pròpia d'altres obres simfòniques de Blancafort.

"En aquesta obra hi ha tota la maduresa musical de la meua vida i del meu art, però també molt de la meua joventut, ja que vaig utilitzar notes i esbossos de temes religiosos que vaig escriure fa trenta o quaranta anys portat per un pur i insubornable misticisme. Voldria haver escrit la més bella partitura de la meua vida, la més sentida, la més noble, la més autèntica", va deixar escrit Blancafort amb motiu de l'estrena. En aquell moment de plena dictadura franquista, l'estrena d'aquestes obres representava una autèntica reivindicació cultural i tenia una transcendència pública. En canvi, en aquesta segona audició, que ha tingut lloc quasi cinquanta anys després de la primera, no s'hi va veure cap representant polític a la llotja del primer pis.

No obstant això, esperem que aquest gran esforç de tornar a portar aquesta *Cantata Virgo Maria* de Blancafort als escenaris no hagi estat estèril i que pugui quedar incorporada en el repertori, tant de l'OBC com de l'Orfeó Català. Com totes les obres, i encara més les que tenen aquestes dimensions magnífiques com aquesta, calen anys, per on dir segles, d'assentament, tant en la interpretació com en l'audició, perquè la seva monumentalitat catedralícia acabi assimilant-se com a part del patrimoni musical, o almenys de la nostra història. Així s'ha esdevingut amb la *Simfonia núm. 5* de Txaikovski, que es va programar en la segona part d'aquest concert. Un altre monument musical, que precisament també té la mateixa durada aproximada de tres quarts d'hora, i que, contràriament a aquesta *Cantata* de Blancafort, ja forma part del patrimoni universal gràcies a tot el pòsit que s'hi ha acumulat, concert rere concert, des que el mateix Txaikovski la va estrenar i dirigir el 1888.

0

Like 25

Tweet